

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De libero arbitrio. E

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

bat, & ad tempus stare voluit, sed non perseveranter, & ideo recta & bona fuit tunc voluntas hominis.

Oppositio contra illud quod dictum, hominem non potuisse proficere. C

Ad hoc autem quod diximus, hominem non potuisse proficere vel mereri per gratiam creationis, solet opponi sic. Per illud auxilium gratie creationis potuit stare in bono quod acceperat. Potuit ergo resistere tentationi. Sed resistere tentationibus atque suggestionibus malis, meritum est ac bonum remunerabile: Omne autem bonum meritum profectus est. Per gratiam ergo creationis proficere potuit sine adiectione alterius gratie. Ad quod dicimus, quia resistere malo, & non consentire tentationi, non fecisset illi meritum, etsi non consensisset: quia nihil in eo erat quod ad malum impelleret, sicut angelis qui non ceciderunt non fuerit meritum quod steterunt, id est, quod non corruerunt. Nobis autem meritum est aliquando si malum non facimus: sed resistimus: ibi duntaxat, ubi causa subest, quae nos id facere mouet: quae ex peccati corruptela proni sunt ad lapsum gressus nostri. Vbi autem non interuenit causa nos ad malum impellens, non meremur si ab eo declinamus. Declinare. n. a malo semper vitat poenam, sed non semper meretur palmam.

De adiutorio homini in creatione dato, quo stare poterat. D

Hic considerandum est, quod fuerit illud adiutorium homini datum in creatione, quo poterat manere si vellet. Illud utique fuit libertas arbitrii ab omni labe & corruptela immunis, atque voluntatis rectitudo, & omnium naturalium potentiarum animae sinceritas atque viuacitas.

De libero arbitrio. E

Liberum vero arbitrium est facultas rationis, & voluntatis, qua bonum eligitur gratia assistente, vel

*Responsio.
Quod resistere malo aliquando meritum est, aliquando non.*

vel malum eadē deficiente. Et dicitur liberū, quā-
tum ad voluntatem, quæ ad vtrumlibet flecti po-
test. Arbitrium vero, quantum ad rationem, cuius
est facultas vel potentia illa, cuius etiam est dis-
cernere inter bonum & malum: & aliquando qui-
dē discretionem habens boni & mali, quod malū
est eligit, aliquando vero quod bonum est. Sed quod
bonum est nisi gratia adiuta nō eligit, malum ve-
re per se eligit. Est enim in anima rationali volū-
tas naturalis, qua naturaliter vult bonum, licet
tenuiter & exiliter, nisi gratia iuuet: quæ adue-
niens iuuat eam, & erigit vt efficaciter velit bonū.
Per se autem potest velle malum efficaciter. Illa
ergo rationalis animæ potentia, qua bonum vel
malum potest velle, vtrumque discernens, libe-
rum arbitrium nuncupatur: quod bruta anima-
lia non habent, quia ratione carent: habent tamē
sensum, & appetitum sensualitatis.

De sensualitate.

Est enim sensualitas quedam vis animæ inferi-
or, ex qua est motus qui intēditur in corporis sen-
sus, atq; appetitus rerum ad corpus pertinentiū.
Ratio vero vis animæ est superior, quæ (vt ita di-
camus) duas habet partes vel differentias, supe-
riorē & inferiorē. Secundum superiorem super-
nis conspiciendis vel consulendis intendit: secun-
dum inferiorē, ad temporaliū dispositionē con-
spicit. Quicquid ergo in anima nostra nobis con-
siderantibus occurrit, quod non sit cōmune cum be-
stiis, ad rationem pertinet. Quod autem in ea re-
peris cōmune cum belluis, ad sensualitatē perti-
net. Et vbi nobis gradatim in cōsideratione par-
tiū anime progrediētibus, primū aliquid occurrit
quod nō est cōmune cum bestiis, ibi incipit ratio.
Hoc autē Au. docet in 21. li. de Trin. ita dicen: Vi-

*Quod bruta
animalia nō
habēt libe-
rū arbitriū.
sed appeti-
tū sensualitatis.*

F

*De ratione
qua habet
duas partes
quantum ad
officia.*

*Cap. x. in
pr. no.*

com-